

8. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

9. Угода про асоціацію між Україною та ЄС від 27.06.2014, ратифікована Законом №1678-VII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

10. Величко В. Рішення Суду ЄС як джерело тлумачення права в Україні. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 2. С. 55–59. http://pap.in.ua/2_2020/17.pdf

11. Шумило О. С. Правова визначеність у європейському адміністративному праві. К.: Юридична думка, 2021. 212 с. ISBN 978-966-437-749-0.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-526-6-103>

**FEATURES OF TEMPORARY RELEASE OF A PERSON
REGARDING WHOM A REQUEST FOR SURRENDER HAS BEEN
RECEIVED FROM THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT,
IN ACCORDANCE WITH THE CPC OF UKRAINE**

**ОСОБЛИВОСТІ ТИМЧАСОВОГО ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ,
СТОСОВНОЇ ЯКОЇ НАДІЙШЛО ПРОХАННЯ ПРО ПЕРЕДАЧУ
ВІД МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ,
ВІДПОВІДНО ДО КПК УКРАЇНИ**

Ponurko T. A.

*Postgraduate Student at the Department
of Criminal Procedure
National University
"Odesa Law Academy"
Odesa, Ukraine*

Понурко Т. А.

*аспірант кафедри кримінального
процесу
Національний університет
«Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Відповідно до ст. 59 Римського статуту, Палаті досудового провадження повідомляють про будь-яке клопотання про тимчасове звільнення і вона надає рекомендації компетентному органу в державі місця тримання під вартою. Компетентний орган у державі місця тримання під вартою до прийняття ним рішення повною мірою

враховує такі рекомендації, у тому числі будь-які рекомендації стосовно заходів запобігання втечі цієї особи.

Усі позитивні рішення щодо клопотань про тимчасове звільнення приймалися за умови, що затримана особа буде дотримуватися певних умов і що держава, де її звільняють, також буде дотримуватися цих умов [1]. Правило 119 Регламенту процесуальних правил МКС [2] передбачає невичерпний перелік умов, які можуть бути встановлені. Щодо обвинуваченого ці умови включають: надання адреси; перебування в конкретному місті чи селі; здачу паспорта; регулярне відвідування поліцейського відділку; погодження на незаплановані візити; відсутність контакту з потерпілими чи свідками або втручання в процес доказування; утримання від обговорення справи; співпраця з Трибуналом; дотримання будь-яких вимог органів влади тощо.

Умови також можуть накладатися на державу, де затримана особа звільняється. Апеляційна палата МКС постановила, що при наданні тимчасового звільнення необхідно вказати відповідні умови, які дозволяють застосувати тимчасове звільнення, визначити державу, до якої буде звільнений обвинувачений, і чи зможе ця держава забезпечити виконання умов, встановлених Судом [3]. Прикладами цих умов можуть бути: призначення уповноваженої особи/осіб, під чію опіку обвинувачений тимчасово передається; призначення місцевого поліцейського відділку, до якого обвинувачений має щоденно звітувати протягом періоду тимчасового звільнення; забезпечення дотримання обвинуваченим умов тимчасового звільнення; забезпечення особистої безпеки та охорони обвинуваченого; покриття всіх витрат, пов'язаних із тимчасовим звільненням обвинуваченого; сприяння всім засобам співпраці та комунікації між сторонами та забезпечення конфіденційності такої комунікації; заборона на видачу будь-яких нових паспортів або інших документів, що дозволяють обвинуваченому подорожувати; подання щотижневого письмового звіту до МКС про дотримання обвинуваченим цього рішення.

Дане правило закріплене в ст. 632 КПК України, де зазначено, що особа, до якої застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на виконання прохання Міжнародного кримінального суду про тимчасовий арешт або про арешт і передачу, у будь-який час до фактичної передачі її до Міжнародного кримінального суду має право подати до слідчого судді за місцем тримання під вартою письмову заяву про тимчасове звільнення і обрання запобіжного заходу, не пов'язаного з триманням під вартою. Слідчий суддя невідкладно надсилає копію такої заяви до центрального органу України для звернення до

Міжнародного кримінального суду з метою одержання рекомендацій щодо тимчасового звільнення особи. У зверненні до Міжнародного кримінального суду центральний орган України може зазначити строк, протягом якого може бути надано рекомендації.

В цілому процедура, яка передбачена ст. 632 КПК України, відповідає тим правилам та вимогам, що визначені в Римському статуті. В той же час виникають питання щодо суб'єкта, який є ключовим в цій процедурі – слідчого судді. В Римському статуті використовується формулювання «компетентний орган у державі місця тримання під вартою», надаючи державам-підписантам широку дискрецію щодо того, який саме орган буде передавати відповідну інформацію до МКС. В Україні законодавець, враховуючи ту обставину, що слідчий суддя приймає рішення про обрання до особи запобіжного заходу та можливість її передачі до МКС, визначив саме слідчого суддю як суб'єкта, уповноваженого на прийом заяв про тимчасове звільнення особи з подальшою передачею до центрального органу України. Проте ми наголошуємо, що в даному випадку не здійснюється судовий контроль, а слідчий суддя не використовує владні повноваження, а лише передає заяву далі до центрального органу (в даному випадку – Офісу Генерального прокурора). Введення в цю процедуру слідчого суддю, який здійснює непритаманну для нього функцію – функцію передачі – лише ускладнює процедуру та робить її довшою. Будь-яка заява особи, яка тримається під вартою, має через уповноважену особу начальника місця утримання особи надійти до суду, де через канцелярію та автоматичний розподіл вона попаде до слідчого судді, який лише перенаправить її до Офісу Генерального прокурора (порядок такого направлення також викликає певні питання).

Ми вважаємо, що доцільно цю процедуру встановити в межах одного органу – прокуратури. Логічним буде порядок, відповідно до якого така заява буде надсилатися одразу прокурору за місцем тримання особи під вартою, який вже зможе оперативними спеціальними каналами зв'язку із урахуванням ієрархічності передати таку заяву до уповноваженого відділу Офісу Генерального прокурора. В такому випадку ні слідчий суддя (що передбачено чинною редакцією ст. 632 КПК України), ні прокурор (що пропонується нами) не здійснюють жодних контрольних функцій, а отже введення слідчого судді до цього порядку виглядає дещо нелогічним.

У зв'язку з цим пропонуємо в ст. 632 КПК України слова «слідчий суддя» замінити на «прокурор», що дозволить оперативно передавати

заяви про тимчасове звільнення до Офісу Генерального прокурора та мінімізую зайву бюрократичну тяганину.

Література:

1. Max Planck Encyclopedia of International Procedural Law. Oxford Public International Law. URL: <https://opil.ouplaw.com>

2. International Criminal Court. Rules of Procedure and Evidence. The Hague International Criminal Court 2024. URL: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/RulesProcedureEvidenceEng.pdf>

3. International Criminal Court. Judgment on the appeal of the Prosecutor against the Decision on the Interim Release of Jean-Pierre Bemba Gombo. Case № ICC-01/05-01/08-631-Red. 07 December 2009. URL: <https://www.icc-cpi.int/court-record/icc-01/05-01/08-631-red>